

POGAJAJ BÓH

ČAS OPIS EVANGELSKICH SERBOV

3. číslo

Budyšin, měrc 1976

Lětnik 26

Hrono na měrc 1976

Jězus Chrystus praji:

Štož mje widži, tón widži Wótca

Druhdy sebi přejemy, Boha cyle spóznać, haj jeho samo widžeć. Potom bychmy woprawdžity dopokaz měli, zo wón je, a naše dwěle, tak měnimy, bychy potom za wšě časy nimo byle. Ale tajkeho dopokaza nimamy, a Boha widžeć njemóžemy. To so nam hižom w Starym zakonju praji.

A tola praji naše hrono, zo móžemy Boha spóznać a widžeć — w Chrystusu Jězusu. Potajkim mamy Boha pola Jězusa pytać, chcemy-li jeho spóznać, a nic w přirodže abo w stawiznach abo přez druge dopokazy.

Kaplanstwo — farski dom w Njeswačidła.

Bóh je spóznać — w Jězusu Chrystusu, dokoľž Jězus wot Boha přińdže. To je podobnje kaž pola zapóslancow stawow. Woni we wukraju swój kraj zastupuja. Wšitko, štož woni činja a praja, stawa so w nadawku jich kraja. Wot njeho maja za to swoju poľnomóc. Tak je tež pola Jězusa. Wón zastupuje Boha pola nas, Wšitko, štož Jězus praji a skutkuje, to stawa so w nadawku Boha. Wot njeho ma za to poľnomóc. Potajkim: Jězusowe slowo je Bože slowo, a Jězusowy skutk je Boží skutk.

Bóh je spóznać — w Jězusu Chrystusu, dokoľž je Bohu podobny, kaž my husto pytnjemy, zo je syn na nana podobny, a to nic jenož zwonkownje, ale po wašnjju. Tak je to tež pola Jězusa. Wón njepokaza jenož na Boha, ale je Bohu podobny po wašnjju. Jězus njeje jenož někajka wulka a zajimawa postawa, nic jenož příklad wěry, nic jenož někajki profet, ale w nim je Bóh sam widžeć. W nim je Boža móc a Boža wěrnosć.

Bóh je spóznać — w Jězusu Chrystusu, dokoľž je Boží syn. Jězus praji (Jana 10,30): *Ja a Wótca smój jedne. W Lutherowym wukladowanju našeho wěrywuznaća rěka: Ja wěrju, zo Jězus Chrystus — wěrnny Bóh, wot Wótca we wěčnosći narodženy ... je mój Knjez. Potajkim: W Jězusu je Bóh sam widžeć. Tu je Bóh přitomny ze swojej lubosću a krasnosću. Runje w póstnym času zaso na to myslimy, zo je Jězus naš Zbóžnik, kiž je nas wumóhl z wěčneje zahuby. Za to je Bóh swojeho syna dał.*

Tak: Boha spóznamy jenož přez Chrystusa. W Jězusu Chrystusu je Bóh widžomnje k nam přišoł. Potom pak chcemy Boha tam pytać, hdžež móžemy jeho spóznać — a to je pola Chrystusa. Na njeho chcemy hladać, zo bychmy widželi, kajki Bóh je.

Albert-Hrodžišćanski

Bibliski słownik

Swjaty póst

W tutych njedzelach so w crkwi swjaty póst swjeći. Němcy mjenuja jón pasionski čas. Na posće ma so posćić. Najskerje mamy tu před sobu slowo z indogermanskim zdónkom. Němc praji „fasten“, ale tež w laconšćinje mamy slowo „fasti“ za wěste dny protyki.

Nas pak rěčne počahi dale njezajimuju, nam dže wo wěc, wo wobsah. My wěmy wšitcy, wo čo so jedna. Čłowjek ma so wzdawać wšeje abo wšelakeje jědže. W džensnišim času so někotry posćić ze strowotniskich přičin, kiž je zwěsćil, zo přewjele waži, a wón chce nětko woteběrać. Ale prjedy, hižo w starych časach běše posćenje džěl nabožiny we wšelakich krajach. W islamje maja džensa hišće cyły měsac „ramadan“ so posćić. (Wo tym steješe zajimawy nastawk w SZ 23. 1. 1976.) Tež stari Židza su so posćili.

Wašnja a naľožki běchu při tym wšelake. W runje mjenowanym mohamedanskim ramadanje je tak, zo wodnjno nichtón njesmě ničo jěsć ani

pić. Hakle hdyž je so slónčko schowało, smědža něšto k sebi wzać. W Israelu mějachu wěste dny, na kotrychž su so runje tak zadžerželi. Farižejski w Jězusowym přirunanju sam so chwali: „Ja posću so dwójce za tydžen.“ Jězus so přećiwu tajkemu wašnjju, zo chcedža sami so chwalić a něšto plaćić před Bohom a čłowjekami, wobara: „Hdyž wy so posćiće, njehladajće kisale, jako jebakojo; přetož woni zmoršća swoje wobliča, zo by było ludžom wědomo, zo so posća!“ Posćenje same wón njewotpokaza. Wón je to sam činil w pusciny 40 dnjow doho, zo by so na swoje zastojnstwo jako Zbóžnik prawje přihotował.

Posćenje nima jenož dobre scěwki na čelo, ale tež za duch a dušu. Ja sym to sam nazhonił, jako bě lékař mje před 20 lětami posłał na dietnu kuru, do kotrejež tež dwěnjedzelske posćenje słušeše, wězo na dobrowólnym zakladže. Přetož k tajkej wěcy, do kotrejež wěsta energija słuša, dyrbiš swoje poľne „haj“ prajić. Ja sym jenož pił wodu, zelo a brěčku. Wězo

njeje móžno, při tym džělać a daloko pućować. Ale chory so nječuješ, ně, we tebi je ľahodna mysl a wulka aktiwnosć za wěcy wěry, wosebje za Bibliju a modlitwu.

Wězo su so nabožni ludžo, wosebje katolikojo, tež posćili Knjezej k česći, runje w tym času, w kotrymž my spominamy na to, štož je za nas sćinił. Ale wězo njejedna so jenož wo katolske wašnjje. Naši stari ewangelscy Serbja su prjedy stajnje načwutrobu k spowědži chodžili. Po tym hakle su snědali w hosćencu abo pola druhich ludži crkwinškeje wsy. A to je cyle po Lutherowym katechizmje: „Posćić so a z čělnym wašnjjom so přihotować je drje pěknny zwonkowny skutk abo počink; ale tón je prawje dostojny a derje přihotowany, kiž wěri ...“. My ewangelscy widžimy džensa hódnotu posćenja w tym, zo dobrowólnje wěsty čas toho abo tamneho wzdawać, štož je zasadnje dowolene, njech so jedna wo jědž abo piće, wo kurjenje, wo wěstu zabawu — hłowna wěc, zo so stawa Knjezej k česći. La.

Rjane wobrazy z Njeswačidła chcedža Was na naš ľětuši Serbski crkwinški džěn sobotu a njedzelu, 19. a 20. junija 1976 wabić.

Z wasadow

Hodźij. Što je so stało w Hodźijskej wasadze? Naspomjenja hódne je, zo wot dweju lět sem ličba krćenjow woteběra. W léce 1973 smy 38 džěci wukřćili, w léce 1974 19 džěci a loni 23 džěci a jednoho dorosćeneho. Tole woteběranje ma wjacore přičiny. Wono so samo wot so njerozumi, zo so wšitke džěci w křescanskich domach wukřćija. Ličba młodych mandźelstwow na našich wsach so pomjeńšuje. Něktle so tež wo wjele mjenje džěci narodzi. Na přikład: Před 10 lětami mějachmy 45 džěci. Z nich běchu 20 přenje džěci mandźelskich a 17 druhe džěci mandźelskich, z 23 džěci lońšeho léta běchu 17 džěci přenje džěci a 2 džěsci druhej.

Takle smy w léce 1968 w Njeswaćidle swój Serbski cyrkwinski dzeń swjećili. Cyle wěsće wšitcy rady na njón spominamy. My so nadźijamy, zo změjemy tež lěta zaso wjele wopyta ze wšěch kónčin Serbow, předewšěm pak z hole — ze Slepjanskeje a Wojerowskeje wasady. Skazajće sej ščasom busy!

Ličba konfirmandow njeje so napadnje přeměnila. Loni mějachmy 41 pačerskich džěci a jednoho dorosćeneho (1974: 23).

Z wěrowanjami ma so podobnje: 13 porow loni a 14 léto prjedy.

Ličba zemrětych bě w zańdženym léce wosebje wysoka; 75 pohrjebow a pohrjebnych swjatočnosćow. To běše po 1949 hač dotal najwjetša ličba. Tehdom bě jich 85.

Napadnje pomjeńšuje so tež ličba spowědných, byrnjež mamy dosć spowědźow — 62 w zwisku z Božej službu a 13 spowědźow w domach. Loni mějachmy 1 782 spowědných, léto prjedy 1 999. Přičiny k tomu dyrbało so nadrobnjo rozpominać.

Zwjeselace běše zaso šćedriwosć našeje wasady při cyrkwinskih zarjadowanjach.

Kolekty za našu wasadu 26 228,— hriwnow (25 126,—).

na bibliskich hodźinach a wasadnych wječorach 2 984,— hr (3 076,—).

Tež wunoški zběrkow na hasach a za chudych na zemi (Brot für die Welt) su so powyšile. To je zwjeselace, zo so wasadni dale a bóle zaběraja z cyłej cyrkwy a nazu cyłego čłowjestwa.

Wosebje wažne za nas wšitkich je wězo naše wulke předewzaće cyrkej znutřka wobnowić. Najprjedy štož pjenjezy nastupa: W zańdženym léce su wasadni při njeźelskich zběrkach a na jednotliwych darach za tutón

zaměr woprowali 43 333,— hr. Jedyn wasadny je dwójce darił 10 000,— hr. To je radostnje připóznac kaž tež zwólniwosć na sobotach při twarjenju pomhać. Našim swěrnym pomocnikam słuša wosebity džak. Hižom 12 lět dolho twarimy. Tuž by bjez džiwa było, bychu-li pomocnicy wustali.

Što je so při tajkim džěle dokonjało? Stare wobmjetanje dyrbyeše so hač do pol wysokosće wotklepać a znowa namjetać. Při tym zatwarichmy po namjeće wěcywustojnych delnje wokna, kotrež běchu hakle z léta 1892. Za zestajenje růstow znutřka cyrkwje dyrbjachu so najprjedy lawki wotstronić a potom zaso nachwilnje zestajeć wosrjedź růstow. Pišćeje dyrbjachu so zdžěla wutwarić, zo bychu molerjo rum měli. Docyła je pršenje pišćelow hišće njerozrisane, a

Bóh je našeje wasadze w žołmach 900lětného lětných stawiznow pomhał. Wón budže jej tež dale pomhać, budže-li wona zwólniwa z jeho słowa brać puć, wěrnosć a žiwjenje.

farar Pietsch

Čorny Chołmc. W zańdženym léce mějachmy 2 krćeni, 7 pačerskich džěci, 4 wěrowanja, 6 pohrjebow (jenož!), 166 spowědných, mjez nimi 44 na serbskimaj spowědźomaj, kotrež je farar na wotpočinku Sołta z Wojerec dźeržał Čichi pjatk a w adwent-skim času.

Za „Chudych na zemi“, za Gustav-Adolfske-towarstwo a za druhe zaměry je na dobrowólných darach nazběrało 250,— hr.

Wosebity podawk w zańdženym léce běše dejmantny kwas našeho něhdušeho fararja dra. A. Ungera. Hač do léta 1967 je wón přeco hišće w Čornym Chołmcu serbsce předowal. Nětko wón we Wojerecach bydli.

Boží dom chcychmy loni zwonka wobnowić, ale dla njedostatka džělowych mocow dyrbyeše so to wo léto wotstronić.

Jara wobžarujemy, zo so ličba našich wasadnych dale stajnje pomjeńšuje. Po poslednim ličenju bydli w našeje wsy jenož hišće 250 ewangeliskich. Wulki džěl našich młodych ludźi čehnje ze wsy do wulkich městow. Tuž je samostatnosć našeje wasady w přichodže wohrožena, kaž nam to biskop dr. Fränkel před 25 lětami při generalnej wizitaciji praješe.

Wozbožaca je wěra našich wasadnych, kotřiž so dale dźerža k Božemu słowu a k Božemu bliđu a so chuŕnje přocuja žiwi być po hronje léta 1976: Pokaž mi, Knježe, swój puć.

farar Lichterfeld

Wochozy-Čelno. Wochožanska wasada, něhdy wosrjedź čicheje serbskeje hole při dróze wot Budyšina do Mužakowa, džensa pak cyle blisko při žiwěj industriji Hamorskeje minlinarnje (Boxberg), ma 3 zajimawe Bože domy.

Wochožanski je pod poslednim serbskim fararjom Barom rjenje po wjesnym wasnjnu wobnowjeny a ma na ľubjach serbske bibliske hrona napisane.

Wo Šprjowjanskej drjewjanej cyrkwiće smy hižom wjacě króć pisali.

Rjana je tež mała, přečelna cyrkej w Čelnom. Štož chce na nju sej dojěć pohladać, njech so njekomdži, dokelž bórže budže wona ze cylej wsu hromadže wot wuhloweje jamy požrěta. Wochožanska wasada by ju rady wzała do Hamora, hđež je wulke nowe sydlišćo nastalo. Wězo njetrjebał so tutón Boží dom za 55 000 000,— hr přesunec kaž wulka cyrkej w Mosće (ČSSR), ale tam zwottorhać a tu znowa natwarić. To by so w tutym padže poměrnje derje hodžało, dokelž je konstrukcija Čelnojanskeje cyrkwički drjewjana.

Hač so to dowoli?

po powěsći wasadneho fararja Neumanna

to je nětko při znutřkownym wobnowjenju cyrkwje naš najwažniši problem.

Nazymu přińdžechu molerjo a wotkrychu we wjelbach stare móly. Při tym so wšelke zajimawosće wukopachu. Tak mjez druhim namakachmy mjeno twarca našeho Božeho domu. Při jeho woponje na skónčnym kamjenju steješe jeho mjeno: Wolf Hrabisch. W lécu móžeja molerjo cyrkej znowa mlować, hdyž su wěcywustojni mulerjo prjedy wšě škody we wjelbach woporjedžili. Dno cyrkwje budže dla čoploty a, zo by stupanje po možnosći čiche bylo, z drjewom wasadžane. Za to dyrbyeše so drjewo wosebje přihotowac.

Přez wjele dobrowólneho džěla wučinjachu naše wudawki loni jenož 17 000,— hr.

Potrjehena bu naša wasada přez woteńdženje Běrkec mandźelskeju. Wasadni pak běchu zwólniwi, džěto na džěcnoch, w cyrkwinskih chórach, w Młodej wasadze a mjez mačěrjami přewzac. Za to smy předewšěm džakowni. My pak so nadźijamy, zo so z wupisanjom wuprózdnjeného městna bórže znowa mandźelskaj namakataj za džěto w našeje wasadze.

W tutym léce by naša wasada móhla jubilej 900lětného wobstaća swjećić. Dokelž pak twarjenje hišće doskónčene njeje, smy tutón swjědžen wotstorčić dyrbjeli.

Bart. W léce 1975 mějachmy 14 křćenjow (20), 27 konfirmandow (23), 13 wěrowanjow (7), 34 pohrjebow (31). Třo ze zemrětych běchu starši hač 90 lét.

Zwjeselace je, zo je so w Bartskej wosadze přeni raz ewangelske wěrowanje měšaneho mandželstwa wot katolskeje cyrkwy připóznało, štož bě so do toho w dwěmaj padomaj wotpokazalo.

Na třoch zlotých kwasach móžeše pozawnski chór postrow wosady přinjesć. Jubilarojo běchu: Hermann Kieschnick a Emma rodž. Vogelec, w Stróži, Emil Noack a Helene rodž. Deutschmannec w Rakojdach, farar na wotpočinku Gerhard Renč a Hilžbjeta rodž. Křižanec w Barće.

Pozawnski chór móžeše kermušu jubilej swjeho 50lětneho wobstaća swječić. 1. adwenta 1925 bě přeni raz na kemschach trubił. Do toho pak bě hižom wjele zwučowanja trěbne. Wukrančanski dujer Stefan wuwučowaše Bartskich. Jedyn z nich hišće džensa w chórje sobu duje. Wosada zbožopřejo strowi Hermanna Nicke k tutomu jubilej, kaž tež dalších sobuzaložerjow chóra Ernsta Faltena a Martina Hensela ze Zubornički, z Rakojd Maxa Rudela (džensa w Lemišowje) a Paula Hanske (džensa w Hućinje). My spominamy na zemrětych sobuzaložerjow: Johann Hanske, Hermann Deutschmann, Ernst Zimmermann a Johann Gersch. 15 lét je kantor Böhmér chór nawjedował. Po jeho smjerći je Hermann Zimmermann tole džěło na so wzał.

W tutym léce chcemy swoju cyrkej wuhotować z nowymi woknami a nowym tepjenjom.

Na serbskich kemschach mamy w přerězku 15 kemšerjow, mjez nimi hustodosć 5 džěci.

farar Bauer

Měrcin Zoba-Bukečanski

Bukecy. Swoje pječasydomdžesacyny je 24. januara knjez Měrcin Zoba swječić. Wón je z wučerjom na wotpočinku, ale so hišće aktiwnje na wosadnym žiwjenju wobdžěluje, wosebje na serbskich kemschach, při roznošowanju našeho časopisa „Pomhaj Bóh“ a w cyrkwinskim chórje jako tuchwilnje jenički tenor. Wón je džakownje připóznał, zo naš chór spěwy

Chwaćicy. Chwaćanska wosada je we wokomiku w hinašich wobstějnosćach hač druhe wosady samsneje wulkosće. Cyrkwinske předstejerstwo je planowało a nětko tež hižom 2 léce dołho wukonja wobnowjenje Božeho domu. Tole džěło zaběra cyłe naše wosadne žiwjenje. To však nje-rěka, zo so njeby hewak nič dale stało. Nawopak, to znutřkowne natwarjenje wosady spěchujemy runje tak a nic z mjenje prócu, ale pod hinašimi wobstějnosćemi. Po mjenjenju předstejerstwa a wjele wosadnych je so dla wěstych přičin w zańdženych lětach jenož to najnužniše činiło.

Džensniše wobstějnosće su někak tajke:

Wosadne žiwjenje so pomału popěšuje. Dokelž móžeja ličby lochce jebać, a my však žane překupstwo njejsmy, hdžež dyrbja so konta wurunać, chcemy so ličbow wzdać.

My so wjeselimy, zo tež starši, hdžež to njebě wot wšeho spóčatka wočakować, tole swjatu křćenicu za swoje džěci požadaja.

Polu wěrowanjow podobne wobkedžubujemy. Nic kaž, kiž hač dotal za křescana plaći, zwěri sej so dać zwěrować. Nawopak dadža so družu zwěrować, kiž zboka wosadneho žiwjenja steja. Někotři z nich su zwólniwi, prócu cyrkwinskeje wučby na so wzać, zo bychy so konfirměrować abo křćić dali. Knjez cyrkwy tež tam něšto wučini, hdžež bychmy to najmjenje wočakowali!

Wězo tež w swojej wosadze začuwamy (mafu) čězu wysokeje staroby wosadnych. My pak so wobaramy powšitkowneho pesimizma a mamy dowěru, zo Bóh nam na město 28 zemrětych při někak 2 000 dušach nowy duchowny dorost zbudži.

Wótra rozmołwa dla konfirmacije a swjećby młodžiny je woćichla. Rozsudzić dyrbja starši. Wšitcy wěmy, zo so duchownje konfirmacija a swjećba młodžiny hromadze njehodźitej. Chrystusowa wosada čerpi pod njedospołnosću tutoho swěta. Lěto po swjećbje młodžiny sčěhuje konfirmacija, hdyž su so džěci dale wobdžělili na wučbje a kemschach. To je so wot wšitkich tak připóznało. Bohu budž džak! Wón chcył nam hnadnje wodać, jelizo smy so wopak rozsudžili. Tak je ličba konfirmandow wo něšto so powyšila. Wosebje pak nas wjeseli, zo je so tež wjele doroscenyh do wosady wróciło. Njech je cyrkwinske wěrowanje za to přičina. Wažne za nas je, zo je Bóh wutroby hnuł. Toho chcemy so radować.

Zo Bóh Knjez Chwaćicy njezacpěwa, wo tym swědči, zo na kemschach z Božim wotkazanjom, wšitcy kemšerjo — nimo hišće nic konfirměrowanych — k Božemu blidu přiřidu. W Chwaćicach je w přerězku na 30 wosadnych na kemschach. K tomu mamy kóždu druhu njedželu tež we Wulkej Dubrawje Božu službu z něhdže 20 kemšerjami.

Štož wosadne skupiny nastupa, mamy dotal jenož žónsku službu a my sebi přemyslujemy, kak móhla woprawdže služba być. Prawe mysle nam hišće přišle njejsu. W tutym léce chcemy tež muži hromadzić na jedyn abo wjace wječory. Tu nam pobrachuja hišće nazhonjenja.

Kapala w Zarěču (Njeswačanska wosada)

Tak wón džensa wróci hlada na 35 lét swjeho skutkowanja jako wjednik chóra. Hižom 51 lét duje w pozawnskim chórje. Tež jemu plaća dobre přeća wosady. Jemu a wšitkim dujerjam džakujemy so za službu připowědanja a dalenjesenje dobreje powěsće našeho Boha a Knjeza Jézom Chrysta.

Bartska wosada — farar Philipp

Huska. Křćenjow 19 (25), wěrowanjow 10 (14), pohrjebow 47 (36), konfirmandow 36 (24), spowědnych na němskim 1 223 (1 185), na serbskim 67 (79), kolektow 20 925,— hr (23 862,—).

tež w serbskej rěči přednošuje, hač-runjež su tež někotři Němcy pódl. A my so jemu džakujemy, zo sam serbski džěl sobu podpěra. Jeho syn je cyrkwinski předstejer. Ze swojimi wnučkami wón jenož serbsce rěči. Rady je bratr Zoba přeco zarjadowanja serbskeho cyrkwinskeho dnja wopytował. Wot lěta 1949 hač do 1951 běše tež ze sekretarom tehdom nowozaloženeje serbskeje superintendentury. My wšitcy přejemy jemu z wutroby Boži měř, Božu hnadu, čilósć, strowosć, wšitko, štož jemu trěbne je na čěle a na duši a na posledku tež wěčnu zbóžnosć.

Mały džěl młodžiny z Chwaćic samych schadźuje so kóždy druhi ty-džeń na farje, zo bychy Bože słowo słyšeli a mjez sobu rěčeli. Z džakow-nosću směmy prajić, zo so Chwaćan-ska młodžina njeje Božej službje wo-cuzbniła. W tym nastupanje móže a dyrbjalo so hišće wjele stać, ale...

Zo so znowa k zwonkowym wě-cam wróćimy, kotrež wšak wotbly-šćuja znutřkowne žiwjenje, tak je naspomnić, zo je wosada wulku wo-porniwość wopokazała. W léće 1975 je so za wobnowjenje cyrkwy na 10 000,— hr nahromadźiło. To wšak za mału wosadu něšto rěka. Při tym ma wosada tež wšitke druge wudaw-ki cyrkwinskeho žiwjenja njesć. Bohu budź džak, zo so wosadni w Chwa-ćicach a wšitkich wokolnych wsach wědža zamołwići za swoju cyrkej.

Chwaćanska wosada by w léće 1974 móhła swój 75lětny jubilej swje-ćić. Twaru dla nam njebě na swje-ćenje. My chcemy so prócować, zo móžemy z 750lětnym jubilejom wsy tež swój cyrkwinski jubilej zjedno-ćić. Pod tutym znamjenjom budže dyrbeć wšo službne džělo fararja a dalšich — bohužel a Bohu džak — je-nož dobrowólnych pomocnikow stać. Srjedzišćo a kónc wšeho wšak dyrbi wostać: **J ě z u s C h r y s t u s.**

farar HJ. Englert

Bukecy. Cyrkwinska lětna rozpra-wa: Krćenja 30 (25), pažerske džěci 41 (38), wěrowanja 11 (7), smjertne pady 40 (53), spowědni 716 (880), na serbskej spowědži 73 (73).

	1974	1975
Woprówali su za	(hr)	(hr)
krajnocyrkwinske kolekty	2 929,—	2 540,—
kolekty za našu wosadu	6 760,—	7 880,—
kolekty na bibl. hodžinach	720,—	669,—
kolekty při pohrjebach	1 579,—	1 426,—
za wobnowjenje cyrkwy	2 350,—	1 820,—
za hlódných na swěće	1 545,—	2 500,—
za wonkowne misionstwo	173,—	210,—
za nutřkowne misionstwo	200,—	243,—
při zjawnych zběrkach	4 029,—	4 347,—
džakny wopór młodžiny	300,—	280,—
wopór konfirmadow	375,—	380,—
	20 960,—	22 295,—

Wšitkim darićelam wutrobny džak!
La.

Njeswaćidlo. Krćenjow 19 (16) a 2 dorosćenaj, paćerskich džěci 37 (26) a 1 (2) dorosćeny, wěrowanjow 8 (10), pohrjebow 45 (40), spowědných 830 (753), mjez nimi 92 Serbow (114).

W Njeswaćidlskej cyrkwi mějachmy 62 němskich a 31 serbskich Bo-žich službow, w Zarěćanskej ka-pałce 29 němskich.

Kolekty 23 190,92 hr (25 458,34).

Rakecy. Krćenjow 30, paćerskich džěci 31, wěrowanjow 20, pohrjebow (z domom za starych) 43, spowědných 1 355.

Wojerecy. Krćenjow 21 (20), paćer-skich džěci 37 (48 a 2 dorosćenaj), wěrowanjow 15 (12), pohrjebow 87 (83), spowědných na 34 spowědžach 946, spowědných na 4 serbskich spo-wědžach 32, němskich Božich služ-bow we Wojerecach, k tomu měsac-nje w Horach, w Židžinom, w Brět-ni, w Čisku a w Bórku 153, serb-skich Božich službow 10 z 85 kem-šerjemi, kolekty powšitkownocyrk-winske 6 768,40 hr
za našu wosadu 2 373,25 hr
za Berlinske misionstwo 451,50 hr
za „Chudých na zemi“ 1 165,00 hr
při krćenjach, wěrowanjach, spowědžach a nutrnosćach 2 621,61 hr
zběrka na hasach w meji 1 440,60 hr
zběrka na hasach w nowembrje 1 712,00 hr
dary za twar 1 948,70 hr
18 481,05 hr

sup. Graefe

Hrodžišćo. Do swojeje rozprawy za léto 1975 móžemy wo cyrkwinski žiwjenju zapisać: 12 džěci je so wu-křćilo, 11 buchu konfirměrowani, 9 křesćanskich porow smědžachmy wěrować, 10 pohrjebow mějachmy, 443 wosobow bě k Božemu blidu při-šlo. Nutrnosćow a bibliskich hodži-now na wjeskach mějachmy 68.

Budyšin-Michalska wosada. Krće-njow 32, wěrowanjow 17, pohrjebow 116, paćerskich džěci 42, spowědných 1 500 (mjez nimi 34 Serbow); wunoški kolektow: za potrjeby wosady 12 581,30 hr, zo wobnowjenje cyrkwy 10 819,41 hr, za „Chudých na zemi“ 2 903,20 hr, jednotliwe dary 4 500,53 hr. Jedyn wosadny dari za nowe pi-šćeje 3 000,— hr.

Ja spominam na stare časy a na zańdžene lěta

psalm 77,6

Mnohožónstwo pola mohamedanow so pozhubuje

Křesćanstwo dowola jenož jedno-žónstwo. W mohamedanskej wěrje je mnohožónstwo dopuščene. Dale a bóle wšak so pokaza, zo je mnoho-žónstwo njedobre, a mohamedanojo sami so jeho zdaluja. Najnowiše předpisy wobmjezuja mnohožónstwo — tež w Indoneskej. Wobydlerstwo Indoneskej je na 90 % mohamedan-ske. W přichodže budžeja mužojo tam dyrbeć sudnisku dowolnosť měć, hdyž chcedža sej dalšu žonu wzać. Sudniska dowolnosť so jenož da, hdyž je přenja žona z tym spoko-jom, abo hdyž je njeplódna abo hdyž čerpi na njezhajomnu chorosć. Wy-

Rjany rowny pomnik w Njeswaćidle

še toho dyrbi muž dopokazać, zo móže wobě žonje a jeju džěci ze-žiwic.

Dr. Igor Kišš,

Posol spod Tatier

Problem krćenicy džěci w Danskej

Statna ludowa cyrkej w Danskej steji před problemom krćenicy džěci. Duchowny Ruben Jørgenson w po-ńócnym Jütlandže wotpokazuje džěci tajkich staršich krćic, kotřiž te wu-měnenja njedopjelnja, kotrež je wón postajil. Tak je wón wozjewil, zo budže jenož te džěci křćić, hdžež staj staršej so na pjeć wječorach dałoj wuwučować we wěrje a ko-trajž staj slubiłoj porjadnje kemši chodźić. Danska zjawnosť je jedno-myslnje přećiwu tutomu duchowne-mu, kotryž je zdomom předsyda no-weho misionkeho towarstwa. Runje tak je tež přećiwu njemu minister za cyrkwinske naležnosće J. P. Hansen. Jemu je tale wěc njepríjomna z po-litiskich přičin. Wobsteji-li farar Jørgenson na swojim stejišću a nje-wopokaza-li biskop jemu dobroći-wosć, budže wón ze swojeho far-skeho zastojnstwa wuzamknjena. Tež kurator wosady (lajski předsyda cyrkwinskeho předstejerstwa) je so dla protesta přećiwu zadžerženju fa-rarja swojeho zastojnstwa wzdał. W najhóřšim padže móže k tomu dońć, zo farar Jørgenson a z nim nowe mi-sionske towarstwo založi nowu, swo-bodnu, luthersku cyrkej w Danskej (Dänemark). mpg

Kostnické jiskry 24. sept. 1975

Pomhaj Bóh, časopis ewangelskich Ser-bow. — Wuchadža jónkróć za měsac z li-cencu č. 417 Nowinarskeho zarjada pola předsydy Ministerskeje rady NDR. — Rja-duje Konwent serbskich ewangelskich du-chowných. — Hlowny zamołwity redaktor: superintendent Gerhard Wirth-Njeswa-ćidlski. — Ludowe nakładnistwo Domo-wina, Budyšin. — Čišeć: Nowa Doba, čišćer-nja Domowiny (III-4-9-2580)